

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 26P/95/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202820
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medveď
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6419202820.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Jozefom Medveďom vo veci návrhu manželky O. G., rod. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XXX, okres N., zast. Mgr. Vladimírom Ľuptákom, advokátom, AK so sídlom Nám. Slobody 10, Prievidza, proti manželovi U. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, okres N., za účasti mal. dieťaťa X. G., nar. X.X.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, na rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k mal. dieťaťu po rozvode, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo navrhovateľky O. G., rod. Q., nar. XX.X.XXXX a manžela U. G., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.X.XXXX v F., zapísané v Knihe manželstiev Matričného úradu F., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XX, rozvádza.

II. Maloletý X. G., nar. X.X.XXXX sa na čas po rozvode manželstva zveruje do osobnej starostlivosti matky O. G., rod. Q., nar. XX.X.XXXX, ktorá je tiež oprávnená maloleté dieťa zastupovať, ako aj spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Otec je povinný platiť výživné na maloletého syna X. G., nar. X.X.XXXX, a to vo výške 35,-Eur mesačne, so splatnosťou vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to počínajúc od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým synom X. G., nar. X.X.XXXX, a to každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že styk sa bude uskutočňovať na adrese spoločného pobytu manželov Q. č. XXX, pričom preberať a odovzdávať maloleté dieťa bude povinná matka.

V. Manžel U. G., nar. XX.XX.XXXX nie je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh na rozvod manželstva.

VI. Súd štátu nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.

Navrhovateľka, manželka O. G., rod. Q., nar. XX.X.XXXX sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.8.2019 domáhala rozvodu manželstva, uzavretého dňa XX.X.XXXX v F. s manželom U. G., nar. XX.XX.XXXX. Zároveň žiadala, aby súd na čas po rozvode zveril mal. dieťa pochádzajúce z manželstva

X. G., nar. X.X.XXXX do jej osobnej starostlivosti a určil výživné zo strany otca vo výške 50,-Eur mesačne, splatné vždy do 10-teho dňa v mesiaci vopred k jej rukám. V návrhu uviedla, že sa zoznámili začiatkom r. 2010 a po 5-mesačnej známosti sa zosobášili. Ich manželstvo však sprevádzali menšie a neskôr väčšie hádky. Ako žena bola neustále odmietaná a manžel jej stále nadával do tučných, a to aj pred synom. Donútil ju predať byt v F. a presťahovali sa na Q.. Tam sa všetko len zhoršilo. Manžel už asi 6 rokov nepracuje, do domácnosti prispieva len minimálne a ona musí platiť účty, pôžičku a výdavky na syna. V tejto oblasti má veľký problém zohnať prácu a momentálne je na úrade práce. Manželstvo je rozvrátené a neplní si už žiadnu z manželských úloh. Manžel sa jej vyhráža sociálkou, že jej vezme syna a syn tým veľmi trpí. Z uvedených dôvodov navrhla, aby súd podanému návrhu vyhovel,

2.

Uznesením č.k. 26P/95/2019-30 zo dňa 24.10.2019 súd mal. dieťaťu pre konanie ustanovil kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica.

3.

Manžel sa k návrhu meritórne písomne nevyjadril, ale doručil súdu dňa 7.11.2019 podanie, v ktorom uviedol, že zasiela videá a nahrávky za posledné 2 mesiace, kde má byť zrejme, že jeho a syna manželka týra a psychicky vydiera.

4.

Manželka O. G. sa na pojednávaniach pridržiavala písomne podaného návrhu. Ďalej vypovedala, že od podania návrhu nedošlo k žiadnym pozitívnym zmenám pomerov. Stále bývajú v spoločnej domácnosti, avšak spoločne nehospodária. Jedná sa o byt, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve. Pokiaľ aj manžel dostáva dôchodok, pokúpi veci, avšak tieto veci, ako jedlo, potraviny si necháva pre seba. Dôvodom rozvratu vzťahov sú hádky, nadávanie a vydieranie z jeho strany. Toto trvá už dlhšiu dobu. Taktiež spolu dlhodobo intímne nežijú, spávajú každý v oddelenej izbe. Čo sa týka jej súčasných pomerov, zatiaľ je bez práce, avšak má nastúpiť do Coop Jednota. Príjmy doposiaľ nemá žiadne. Maloletého syna chce zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Nesúhlasí s tvrdeniami manžela, že sa nevie postarať o maloletého. Pracovala už od dvoch rokov veku dieťaťa. Pokiaľ bola na PN, tak to bolo po operácii. Teda finančne sa starala o zabezpečenie rodiny ona, pričom manžel je okolo 5-6 rokov na invalidnom dôchodku. Poukázala, že manžel už bol raz rozvedený, pričom z predchádzajúceho manželstva má tiež jedno dieťa, dcéru, o ktorú sa ani nestará, taktiež na ňu neplatil výživné a z tohto titulu sa voči nemu viedla exekúcia aj vykonávané zrážky z invalidného dôchodku. Jedná sa o dieťa, ktoré je už plnoleté. Na pojednávaní dňa 25.1.2021 navrhovateľka a jej právny zástupca uviedli, že od augusta 2020 býva spolu s mal. synom na adrese M. M. XXX a toho času je zamestnaná v Nitre, kde pracuje vo výrobe. Výdavky, ktoré vynakladá sú rozpísané v písomnom podaní, ktoré bolo súdu doručené (na č.l. 187 spisu + prílohy). V podstate sa jedná o výdavky vyššie, ako má príjmy zo zamestnania a musí jej vypomáhať tiež matka. Okrem nákladov bežných, týkajúcich sa súčasného bývania, musí uhrádzať aj nedoplatky na bývaní, čo sa týka bytu na Q.. Ďalšie výdavky uvedené má na mal. dieťa, náklady spojené s prácou, dochádzaním, ubytovaním. V závere poukázala, že na rozvode manželstva trvá, mal. syna žiada zveriť do svojej starostlivosti, určiť vyživovaciu povinnosť vo výške 35,-Eur mesačne a súhlasí, aby bol upravený styk otca s maloletým synom v rozsahu každý nepárny týždeň sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod., a to v mieste spoločného bydliska Q. XXX s tým, že maloletého bude preberať a odovzdávať matka.

5.

Manžel U. G. vo svojej výpovedi uviedol, že s návrhom na rozvod nesúhlasí. Podľa neho bolo manželstvo bezproblémové a harmonické v podstate do 3 rokov veku dieťaťa. Dovtedy bolo všetko v poriadku. Následne, keď bol v nemocnici na internom, v tom období ho manželka podviedla. Toto si ale neskôr vysvetlili, bral to v podstate len ako taký úlet a potom bolo zase všetko v poriadku. Čo sa týka syna, tento býval stále chorý, tak aj z tohto dôvodu sa potom presťahovali bližšie do miesta bydliska manželkinej matky. Zmena nastala v roku 2018, kedy ochorel na srdce a bol aj operovaný. Manželka nepracovala, bola doma, sedela pri počítači a zháňala si na internete rôzne známosti. V období od leta zostal invalid. Nezvládal to ani po zdravotnej stránke, ani psychicky, keďže manželka mu stále nadávala, bola u nich opakovane záchranka. Problémy mal napr. s tlakom. Okrem toho, že mu vulgárne nadáva, ho tiež napadla, napr. kopla do nohy, kde mal ísť dnešného dňa aj k lekárovi. Podával trestné oznámenie, takisto sa veci riešili v priestupkovom konaní. Súdu predložil rozhodnutie o uložení sankcie za priestupok Okresného úradu Žiar nad Hronom z 21.10.2019. Čo sa týka syna, tak tento sa tiež otočil proti nej,

nakoľko stále sa aj pred ním vyjadruje vulgárne, kričí na neho, syn sa s ňou nechce učiť. Manželka na neho stále kričí, nadáva, bojí sa jej. Nesúhlasí teda ani s rozvodom, ani so zverením dieťaťa do jej starostlivosti. Nesúhlasí z toho dôvodu, že už aj v minulosti boli medzi nimi také problémy, avšak potom sa všetko napravilo. Manželka sa nevie postarať ani o syna, ani v podstate sama o seba a nevie ani navariť. Taktiež doma nepoupratuje. Tiež napr. navrhovateľka neustále bombarduje telefonátmi jeho, ako aj mal. syna, vyvoláva niekoľkokrát za deň, čo ich obťažuje. Čo sa týka uvádzaných okolností, že vraj má skrývať jedlo, tak pravdou, je že keď dostane peniaze z invalidného dôchodku, tak pokúpi jedlo, pričom prvoradá mu je syn, kedy si on sám jedlo odoprie. Manželka je taká, že pokiaľ dostane peniaze, výplatu, hneď všetko minie a uteká do Zvolena ku svojmu priateľovi. Na pojednávaní dňa 25.1.2021 ďalej uviedol, že od januára 2021 mu bol zvýšený invalidný dôchodok, a to na sumu 433,20 eur mesačne. Od februára má mať ale pozastavené príspevky na kompenzáciu - na stravovanie, ošatenie, osobnú asistenciu a prevádzku motorového vozidla, a to z dôvodu, že manželka nepreukázala príjmy za rok 2019. Čo sa týka jeho zdravotného stavu, tento sa od obdobia prvého pojednávania zhoršil. Absolvoval operáciu srdca, takisto prišiel najskôr o prsty na nohe a potom o celú nohu. Ohľadne styku s maloletým súhlasí s návrhom, aby sa styk realizoval na 3 hodiny každý druhý týždeň napr. každú nepárnu sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod.. Taktiež súhlasí s výškou výživného 35 eur mesačne. Napriek tomu, ak bude vyhlásený rozsudok tak sa odvolá. Na otázku voči čomu sa chce odvolávať, keď s uvedeným súhlasí, odpovedal, že nesúhlasí, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti manželky. Chce, aby bol zverený do jeho osobnej starostlivosti. Navrhoval k tomu vypočúvať aj svedkov, ale títo neboli predvolaní. Následne na otázku či súhlasí s rozvodom manželstva, odpovedal, že nesúhlasí. Na otázku z akých dôvodov nesúhlasí, uviedol, že z toho dôvodu, že chce, aby boli vypočutí bývalý priateľ manželky U. Nechala a tiež manželkin bratranec s priateľkou. Pokiaľ budú vypočutí, tak s rozvodom bude súhlasiť. Na otázku k akým okolnostiam by mali byť títo svedkovia vypočutí, uviedol, že k otázke jeho vzťahu s maloletým synom, teda aby potvrdili, že jeho vzťah so synom bol dobrý a manželka v tomto zmysle nehovorí pravdu, klame.

6.

Kolízna opatrovníčka sa na pojednávaní pridržiavala písomne podaných správ z prešetrenia pomerov. Uviedla, že vzhľadom na značne napäté vzťahy medzi manželmi, navrhuje rozhodnúť na čas po rozvode o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky. Styk navrhovali upraviť v rozsahu každú druhú sobotu od 15.00 hod. do 16.00 hod., pokiaľ sa neupravia vzťahy medzi maloletým a otcom. Pokiaľ sa rodičia dohodli resp. súhlasia, aby bol styk v rozsahu 3 hodín, tak s týmto súhlasí. Rodičom bude poskytovaná spolupráca a pomoc občianskym združením TENENET o. z.. Výživné navrhuje určiť s prihliadnutím na možnosti, schopnosti otca, ako aj potreby maloletého dieťaťa.

7.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom poukázala, že ohľadne otázky úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu navrhuje, aby maloletý bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s maloletým navrhuje upraviť v zmysle vyjadrení účastníkov, ich dohody na pojednávaní s tým, že necháva na zvážení súdu prípadne, aby bola zabezpečená pri styku s maloletým prítomnosť nejakej nestrannej osoby, napr. psychológa alebo pracovníka neziskovej organizácie. Taktiež čo sa týka výšky výživného, túto navrhujem určiť v súlade s vyjadreniami účastníkov.

8.

Na podklade správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.1.2021 súd zistil, že matka spolu s mal. synom opustili spoločnú domácnosť 6.2.2020. Následne bývali u matkinho priateľa vo N.. Dňa 23.12.2020 sa na úrad dostavil maloletý v sprievode matky a starej matky, na základe predvolania za účelom získania aktuálnych informácií v rodine. Matka uviedla, že bývajú v domácnosti starej matky, nakoľko v byte, ktorý je v jej vlastníctve býva otec maloletého. Po odsťahovaní zo Zvolena, v auguste 2020 si našla zamestnanie v Nitre v spoločnosti Foxtown, ako operátorka vo výrobe. Pracuje na 2 zmeny a mesačne zarobí okolo 800,-Eur. Iné príjmy nemá. Matka ďalej uviedla, že s otcom maloletého v kontakte nie je ani ona, ani maloletý. Otec na maloletého výživným neprispieva, až minulý mesiac - november 2020 jej prvý krát za celé obdobie poslal 30,-Eur. Bol tiež vykonaný pohovor s mal. X., bez prítomnosti matky a starej matky. Maloletý uviedol, že sa má dobre. Boli v karanténe, lebo mamina bola pozitívna na Covid 19, ale už v karanténe nie sú. V piatok bol s maminou v ZOO Bojnice. Mamina teraz robí v Nitre a domov chodí cez víkendy. Je to teraz lepšie, ako keď pracovala vo N., lebo je s ňou častejšie. U babky mu je dobre. Na otázku ohľadom kontaktu s otcom, maloletý znervóznel a odpovedal, že s ocinom v kontakte nie je ani nechce byť. Na otázku prečo sa nechce s otcom kontaktovať uviedol, že ocino ho nútil klamať

na polícii ohľadom maminy. Maloletému primerane veku vysvetlili, že sa bude konať pojednávanie, na ktorom bude musieť byť upravený jeho styk s otcom. Maloletému ponúkli rôzne možnosti stretávania sa, vrátane stretávania sa každý druhý víkend na hodinu v prítomnosti tretej osoby (pracovníčk z Tenenet o.z.). Maloletý viackrát rázne odpovedal nie, avšak po chvíľke začal o tejto možnosti uvažovať. Sociálne šetrenie v domácnosti otca naposledy vykonal dňa 17.12.2020. Sociálnym šetrením bolo zistené, že otec maloletého naďalej býva sám v trojizbovom byte manželky. Uviedol, že v domácnosti ešte stále nie je zapojená električka (dala ju odpojiť manželka), nemá ani teplú vodu a keď sa chce umývať, tak si ju musí zohriať. Kúrenie v domácnosti je zabezpečené pomocou plynového ohrievača, avšak len v spálni. Otec maloletého ďalej uviedol, že mu prišlo rozhodnutie z Krajského súdu Banská Bystrica, v ktorom je uvedené, že mu je matka povinná do domácnosti zapojiť električku, avšak do dnešného dňa tak neurobila. Hygiena v domácnosti bola na dobrej úrovni. Uviedol, že mu bol priznaný plný invalidný dôchodok vo výške 422,-Eur mesačne. Poberá aj peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov - dieťa vo výške 19,94,-Eur mesačne a prevádzka OMV vo výške 35,88,-Eur mesačne. Výdavky uviedol na stravu a lieky cca 300,-Eur mesačne. Výživné na maloletého zaplatil za mesiac november 2020 v sume 30,-Eur. Otec ďalej uviedol, že s maloletým by sa chcel stretávať tak, ako to má v rozsudku. Teraz sa s ním nestretáva vôbec, ani si netelefonujú, lebo matka mu v tom zabraňuje. Maloletý podľa vyjadrenia otca klame. Uviedol, že na matku podal dve trestné oznámenia, jedno za ublíženie na zdraví, pretože ho matka kopla do nohy a druhé za týranie blízkej a zverenej osoby, teda týranie otca matkou. Otec uviedol aj to, že s rozvodom nebude súhlasiť, pokiaľ matka nebude mať kompletne psychiatrické vyšetrenie. Rodičom maloletého bola ponúknutá možnosť spolupráce s občianskym združením Tenenet o. z., Lichnerova 41, Senec. Rodina by bola zapojená do programu § 11 ods. 3. písm. b) bod 3 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého cieľom je poskytnutie odborných metód na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a medziľudských vzťahoch. Spolupráca rodiny s neziskovou organizáciou je naplánovaná na február 2021 - júl 2021. Obaja rodičia so spoluprácou súhlasili. Vzhľadom na vyhrotenú situáciu v rodine a potreby vytvorenia bezpečného prostredia pre maloleté dieťa kolízny opatrovník navrhol, aby bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky. Medzi rodičmi maloletého je výrazne narušená komunikácia, ktorá má negatívny dopad na psychický, fyzický a sociálny vývin maloletého. V rodine je potrebné opätovne vybudovať pozitívny citový vzťah medzi otcom a maloletým, teda je nevyhnutné, aby sa situácia v rodine najprv normalizovala a tým sa vytvorilo bezpečné prostredie pre zdravý rast a vývin dieťaťa. Vzhľadom na to, že maloletý dôrazne odmieta kontakt s otcom navrhuje, aby styk otca s maloletým prebiehal každú druhú sobotu v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod., a to do času, kým sa neupravia narušené vzťahy medzi maloletým a otcom.

9.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom manželov; prešetrením rodinných a sociálnych pomerov účastníkov prostredníctvom kolízneho opatrovníka; prečítaním znaleckého posudku znalkyne z odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých PhDr. P. W. č. 10/2020, ako i prečítaním listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise.

10.

Podľa § 22 Zákona o rodine (ďalej len "ZR"), k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ZR, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

11.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. V konaní mal preukázané, že hmotnoprávne podmienky rozvodu manželstva, stanovené v § 23 Zákona o rodine sú splnené. Manželia od februára 2020 nebývajú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária, dlhodobo sa intímne nestýkajú ani spolu nezabezpečujú starostlivosť o mal. dieťa, pochádzajúce z manželstva. Z postoja oboch manželov vyplynulo, že stratili voči sebe citovú náklonnosť. Navrhovateľka sa jednoznačne vyjadrila, že nemá žiaden záujem na prípadnom obnovení vzájomného spolužitia. V zmysle § 18 Zákona o rodine sú manželia povinní najmä žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť,

pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Súd mal bez pochybností preukázané, že manželstvo si neplní svoje spoločenské funkcie, či už hospodársku, biologickú ani výchovnú. Vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a rozvrátené, že nie je predpoklad obnovenia riadneho manželského spolužitia. Postoj manžela, ktorý sa vyjadroval, že nesúhlasí s rozvodom súd považuje za účelový, keďže sám opakovane poukazoval na veľmi zlé spolužitie s manželkou, jej neveru, psychický nátlak, fyzické ubližovanie a dokonca až týranie, za čo podával na ňu i trestné oznámenie. Rozvod manželstva nebude v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, keďže rodičia už dlhšiu dobu žijú oddelene, ich manželstvo trvá len ako formálny zväzok a dlhotrvajúce konfliktné vzťahy medzi manželmi by naopak mohli negatívne vplyvať na priaznivý psychický vývin mal. dieťaťa do budúcnosti. Na základe uvedených skutočností súd návrhu manželky vyhovel a manželstvo účastníkov rozviedol. Návrh na ďalšie dokazovanie podaný zo strany manžela výsluchom svedkov (posledného priateľa matky, či jej bratranca a jeho priateľky) súd ako neopodstatnený odmietol, nakoľko vykonaným dokazovaním bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nevznikli dôvodné pochybnosti a k otázkam vzťahov medzi maloletým dieťaťom a otcom bolo vykonané znalecké dokazovanie a vyjadroval sa k nemu i sám maloletý.

12.

Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP"), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

Podľa § 24 ods. 1 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 25 ods. 1, 2 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 62 ods. 1, 2 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4, 5 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13.

Pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode súd prihliadal na výpovede oboch rodičov, stanovisko kolízneho opatrovníka ako i závery, ktoré vyplynuli zo znaleckého posudku PhDr. P. W.. Manželka žiadala zveriť mal. syna X. do svojej osobnej starostlivosti s úpravou styku zo strany manžela zatiaľ na tri hodiny v sobotu každý druhý týždeň. Manžel - otec dieťaťa so zverením maloletého syna do osobnej starostlivosti matky najprv nesúhlasil, následne na pojednávaní dňa 25.1.2021 sa vyjadril, že súhlasí a napokon zase uviedol, že nesúhlasí, pričom dôvody prečo nesúhlasí a ako si sám predstavuje zabezpečenie starostlivosti o mal. dieťa v prípade rozvodu manželstva nekonkretizoval. Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), ktorí sú si pri ich výkone rovní. Súčasťou výkonu rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Podľa článku 5 veta prvá ZR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho

týkajú. Vychádzajúc zo základných zásad rodinného práva musí rozhodnutie súdu vždy zohľadňovať najlepší záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní najlepšieho záujmu mal. dieťaťa hodnotil jednotlivé kritériá, ktoré sú definované v článku 5 Zákona o rodine, a to najmä bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, úroveň starostlivosti o dieťa, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou. Nepochybne je v najlepšom záujme dieťa zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, nakoľko úloha otca i matky je pri výchove nezastupiteľná. Pri rozhodovaní o konkrétnom modeli osobnej starostlivosti a naň nadväzujúcej úprave styku je vždy prioritný záujem dieťaťa, nie záujem rodičov resp. jedného z nich. Otázku "najlepšieho záujmu dieťaťa" je nutné hodnotiť nie len z hľadiska aktuálnych pomerov, ale i z hľadiska dlhodobšieho tak, aby boli vytvorené predpoklady pre budúci úspešný vývin dieťaťa, jeho rozvíjanie a nie stagnáciu či úpadok. Súd ďalej zohľadňoval vyjadrenia mal. dieťaťa, nakoľko v zmysle § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a názoru dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. S ohľadom na nízky vek dieťaťa súd maloletého osobitne nevypočúval na pojednávaní a jeho názor zisťoval prostredníctvom kolíznej opatrovníčky a znalkyne. Podľa presvedčenia súdu po zohľadnení uvedených kritérií, názoru mal. dieťaťa ako i pomerov na strane rodičov je zverenie mal. X. do osobnej starostlivosti matky za súčasného stavu v jeho najlepšom záujme. Na strane matky nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by mala preukazovať, že nie je spôsobilá riadne sa postarať o mal. dieťa a vytvárať mu i v budúcnosti priaznivé podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin. Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky je tiež v súlade s návrhom kolízneho opatrovníka a vyjadrením mal. dieťaťa v rámci rozhovoru s kolíznym opatrovníkom a závermi psychologického vyšetrenia súdnou znalkyňou.

14.

Ako vyplýva z ust. § 25 ods. 1 Zákona o rodine, zákon na prvom mieste dáva možnosť rodičom dohodnúť sa na úprave styku s mal. dieťaťom, ktorá dohoda sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Pokiaľ sa však rodičia nedohodnú, o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom rozhodne súd. Zásadnejšie obmedzenie či zákaz styku rodiča s mal. dieťaťom možno uskutočniť len pokiaľ sú na to vážne dôvody a zároveň je to v záujme mal. dieťaťa. Ako vyplynulo z výpovedí rodičov, od obdobia ako nežijú v spoločnej domácnosti došlo k obmedzeniu stretávania otca s mal. synom X.. Súd zistil, že uznesením o nariadení neodkladného opatrenia tunajším súdom č.k. 24P/3/2020-60 zo dňa 14.2.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/13/2020 zo dňa 20.4.2020, bol maloletý dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky, pričom bol upravený styk otca s rozsahu každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi ho v stanovený čas odovzdať pred Obecným úradom M. M.. Uznesením č.k. 24P/3/2020-93 zo dňa 21.8.2020 bolo však konanie právoplatne zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu zo strany otca. Nakoľko pre rozhodnutie ohľadne úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu bolo potrebné tiež posúdenie otázok vzájomných vzťahov medzi rodičmi a mal. dieťaťom z hľadiska psychologického, súd uznesením č. k. 26P/95/2019-82 zo dňa 29.1.2020 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých PhDr. P. W.. Zo záverov znaleckého posudku č. 10/2020 vyplynulo, že u rodičov boli zistené rozdielne výchovné prístupy k mal. dieťaťu, ktoré však nepovažujú za hlavný problém. Ako hlavný problém sa javia nespracované konflikty z minulosti, ktoré sa najmä otec snaží riešiť v trestnoprávnej rovine, čo je pre matku neprípustné, rieši to aj pred maloletým a má to významný dopad na formovanie vzťahu maloletého k otcovi. Maloletý X. má najintenzívnejší vzťah s otcom, avšak tento vzťah je výlučne negatívny. Otec je pre neho v rodine najväčším zdrojom konfliktov. Vzťah s matkou je menej intenzívny, ale oveľa viac pozitívny. V intenzite vzťahov ju vníma na treťom mieste. Druhý najintenzívnejší vzťah má so starou matkou, ktorá je podľa jeho slov nosnou výchovnou autoritou v čase matkiných pracovných povinností a tento vzťah je akoby výlučne o pozitívnych emocionálnych výmenách. Na otázku, ktorý z rodičov má lepšie predpoklady, najmä osobnostné, morálne, sociálne a výchovné pre zabezpečenie výchovy a výživy maloletého odpovedala, že optimálnejšie sa javia podmienky v domácnosti matky, kde je pri výchove nápomocná i stará matka. Psychický vývin dieťaťa môžu najviac ohroziť pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi, do ktorých je navyše neadekvátne zainteresovaný. Prípadná striedavá osobná starostlivosť by vzhľadom na konfliktný vzťah medzi rodičmi mala jednoznačne negatívny vplyv na psychický vývin dieťaťa. K úprave styku sa vyjadřila, že ak by bolo dieťa zverené do starostlivosti matky, tak by rodičia museli najprv podstúpiť poradenský proces, aby sa vyvarovali negatívnym výchovným pôsobeniam na mal. dieťa a mohol sa začať obnovovať pozitívny vzťah maloletého s otcom. Na rozvoj vzťahu maloletého s otcom by mohol slúžiť najprv asistovaný styk napr. jedenkrát do týždňa u psychologičky. K tomu však

nemožno pristúpiť bez úvodnej práce s oboma rodičmi a až po úspešnom procese obnovenia vzťahu dieťaťa s otcom možno vyhovieť jeho požiadavke na stretávanie každý druhý víkend a polovicu prázdnin.

15.

Ohľadne úpravy styku otca s mal. X. sa rodičia na pojednávaní v podstate dohodli, hoci otec prioritne nesúhlasil so zverením dieťaťa do starostlivosti matky resp. ani so samotným rozvodom. Uviedol však, že súhlasí s úpravou styku tak ako navrhla matka, každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že styk sa bude uskutočňovať na adrese spoločného pobytu manželov Q. č. XXX, pričom preberať a odovzdávať maloleté dieťa bude povinná matka. Je pravdou, že takto upravený styk je veľmi obmedzený, avšak vzhľadom na značne narušené vzťahy medzi maloletým a otcom ide o rozhodnutie, ktoré je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Styk upravený vyššie uvedeným uznesením o neodkladnom opatrení v konaní sp. zn. 24P/3/2020 sa prakticky nerealizoval a nebol v záujme maloletého, čo si uvedomoval aj otec, ktorý následne svoj návrh na začatie konania v danej veci vzal späť a konanie bolo právoplatne zastavené (uznesením č.k. 24P/3/2020-98 zo dňa 19.10.2020 bolo potom neodkladné opatrenie zrušené). Maloletý v súčasnosti styk s otcom odmieta, má k nemu výlučne negatívny vzťah a preto je nevyhnutné, aby jeho vzťah s otcom bol opätovne postupne nadviazaný a rozvíjaný v kooperácii s odborníkmi napr. prostredníctvom sociálnych pracovníkov a psychológa orgánu SPODaSK. Ako uviedol kolízny opatrovník, takáto odborná pomoc bude rodičom a mal. dieťaťu poskytnutá tiež prostredníctvom subjektu Tenenet, občianske združenie. Následne po zhodnotení tohto procesu bude eventuálne možné stanoviť asistovaný proces zlepšovania rodičovskej komunikácie s cieľom prepracovať sa k štandardnému rozsahu stretávania. Súd v tomto smere apeluje na rodičov, aby sa snažili vytvoriť podmienky pre stabilitu výchovného prostredia v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko dieťa má zákonné i prirodzené právo na zachovanie vzťahu s obidvomi rodičmi tak, aby sa vytvorené citové väzby trvalo neprerušili, pretože úloha oboch rodičov je pri výchove dieťaťa nezastupiteľná.

16.

Základným východiskom pri určovaní výživného v zmysle ust. § 62 a nasl. Zákona o rodine je povinnosť oboch rodičov podieľať sa na výžive dieťaťa, podľa pomeru svojich možností a schopností, zárobkových a majetkových pomerov. Z vykonaných dôkazov súd zistil, že matka spoločne s mal. X. v súčasnosti býva v obci M. M. u svojej matky. Matka od januára 2020 pracovala na dohodu v spol. Crazy Dream, s.r.o., kde dosiahla čistú mzdu vo výške 354,52,-Eur, a to za celé obdobie do konca mája 2020. Potom bola zamestnaná v spol. Billa s.r.o. a od septembra 2020 v spol. Europersonal & Fabrika, s.r.o., kde za tri mesiace dosiahla priemernú čistú mzdu cca. 772,-Eur/mesačne. Miesto výkonu práce má toho času v Nitre. Náklady preukázala v súvislosti s platbami za bývanie - elektrina 29,-Eur/mesačne, plyn 63,-Eur/mesačne + nedoplatky od roku 2018, výdavky na cestovanie do práce 60,-Eur/mesačne, telefón 30,-Eur/mesačne, náklady týkajúce sa potrieb mal. dieťaťa (školská družina 11,-Eur/mesačne, dochádzka do školy motorovým vozidlom, oblečenie, stravovanie - vyššie náklady na bezlaktózovú stravu, školské potreby a iné), splátky minulej exekúcie, poistenie Kooperativa poisťovňa, a.s. - 23,79,-Eur/mesačne, splátky úveru Poštovej banky po 170,-Eur/mesačne, prispievanie svojej matke na bývanie a stravu 150,-Eur/mesačne. Otec naďalej býva v byte v obci Q. č. XXX, kde majú ako manželia posledné spoločné bydlisko, pričom sa jedná o byt patriaci do výlučného vlastníctva matky. Je poberateľom invalidného dôchodku, v súčasnosti vo výške 433,-Eur mesačne a príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov, ktoré mu podľa jeho výpovede majú byť od februára pozastavené. Náklady súvisiace so stravovaním a platbami za lieky uvádzal v priemere okolo 300,-Eur mesačne. Jeho zdravotný stav sa od obdobia začatia konania zhoršil. Po zohľadnení všetkých uvedených skutočností súd rozhodol o určení výživného na mal. dieťa vo výške 35,-Eur mesačne, na ktorom sa rodičia dohodli na poslednom pojednávaní. Takáto výška výživného zodpovedá aktuálnym pomerom na strane rodičov, nakoľko otec v súčasnosti nie je schopný z dôvodu významne zhoršeného zdravotného stavu vykonávať zárobkovú činnosť a zabezpečiť si vyššie príjmy, takže je odkázaný len na príjem z invalidného dôchodku a príspevkov.

17.

Uznesením č.k. 26P/95/2019-82 zo dňa 29.1.2020, právoplatným dňa 3.2.2020 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie PhDr. P. W., pričom súd rodičom podľa § 49 ods. 2 CMP neuložil povinnosť zložiť preddavky na trovy znaleckého dokazovania, nakoľko u obidvoch boli splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením č.k. 26P/95/2019-174 zo dňa 19.10.2020 súd rozhodol o vyplatení trov znaleckého dokazovania, ktorým priznal znalkyni PhDr. P. W. znaleckú odmenu a náhradu hotových výdavkov za písomne podaný znalecký posudok vo výške 739,56,-Eur a

táto odmena bola uhradená zo štátnych prostriedkov. Podľa § 57 CMP, súd rozhoduje o náhrade trov konania štátu aj bez návrhu. Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania boli uhradené trovy konania z rozpočtových prostriedkov štátu, vzniklo štátu voči účastníkom právo na ich náhradu, keďže v zmysle § 49 ods. 1 CMP, účastník si platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát. Po zvážení všetkých rozhodujúcich skutočností, najmä pomerov účastníkov, ktoré odôvodňujú ich oslobodenie od súdnych poplatkov, súd náhradu trov konania vyplatených zo štátnych prostriedkov nepriznal. Súd pri rozhodnutí o náhrade trov štátu zohľadňoval skutočnosť, že návrh na začatie konania síce podávala manželka, avšak znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme všetkých účastníkov konania, a to najmä v záujme posúdenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, aby táto zodpovedala najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa.

18.

Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v civilnom mimosporovom konaní účastníci v zásade nemajú nárok na náhradu trov konania. Výnimku z toho pravidla predstavuje § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Takáto okolnosť však vo vzťahu medzi účastníkmi konania nebola preukázaná, pričom žiaden z účastníkov náhradu trov konania ani nežiadal priznať. Súd preto účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

19.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi. Nakoľko navrhovateľke bolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku, povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vzniká druhému manželovi, ktorý návrh nepodal. Vzhľadom na okolnosti prípadu a nepriaznivé sociálne pomery na strane druhého manžela, súd rozhodol, že v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia druhý manžel nie je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“/).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).

Podľa § 27 Zákona o rodine, manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť príslušnému matričnému úradu, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko. Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

Podľa § 8 písm. a/, § 9 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. v znení neskorších predpisov, lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú.